

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בלשון

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
מרכיב 30% מן הרמה הרגילה

מועד חורף תשע"ט 2019

סמל שאלון: 11282

הפתרון נכתב על ידי מיה צאלח-גפני ואסף גבעתי
מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

פרק ראשון – הבנת הנקרא

1. הטענה המשותפת לשני המאמרים: החלוקה המגדרית הסטריאוטיפית של הצעצועים שבהם ילדים משחקים, משפיעה על הבחירות שהם יעשו בבגרותם ועל אי השוויון בין נשים לגברים בעולם התעסוקתי.

2. א. טענת הנגד: יש סיבות אחרות לתת ייצוג של נשים בהייטק, כמו שעות עבודה שאינן מותאמות לאימהות או המחסור במודלים לחיקוי שיגרמו לנשים להיחשף לתחומים אלה.

ב. ההפרכה של טענת הנגד: גם הסיבות האלה נוגעות למסרים שהוחדרו לנו בילדותנו המוקדמת, בין השאר באמצעות המשחק, לגבי הציפיות שקיימות מכל מגדר.

ג. טענת נגד והפרכתה הובאו לצורך חיזוק טענתו של הכותב באמצעות סתירה של טענות שאינן עולות בקנה אחד עמה. בנוסף, הכותב מביע צניעות ומודעות לקיומן של טענות אחרות.

3. א. גורמים שעלולים לעכב ניסיונות לשינוי התפיסות או למנוע אותם (יש לציין גורם אחד בלבד):

- במסגרת ההורות נוטים לגונן יותר על הבנות ולעודד את הבנים לצאת החוצה ולהפגין את כוחם.
- חוסר מודעות מביא הורים רבים להתייחס לבנות שלהם באופן שונה מן האופן שבו הם מתייחסים לבנים.
- כל הורה רוצה שהילד שלו יתאים להבניה המגדרית המצופה ממנו, ולכן מעודדים את הילדים להתנהג, לשחק או להתלבש כמצופה מהמגדר שהם שייכים אליו.

ב. כותבת מאמר 1 מסתייגת מן האפשרות ליצור שינוי מהותי של התפיסות בחברה בישראל. לטענתה, למרות פרויקטים שונים שמטרתם לחשוף נשים למקצועות המדע ולעולם ההייטק, רק שינוי מהותי בתפיסות הסטריאוטיפיות המלוות אותנו כבר מילדות יכול להביא לצמצום בפערי השכר בין גברים לנשים ולשינוי התפיסות בחברה בישראל.

א. התרשים מחזק את טענתה של כותבת מאמר 1 בכך שהוא מציג נתונים, לפיהם אין שינויים מהותיים בהתפלגויות סוגי משלח היד בין השנים 2000 ל 2015 בקרב גברים ונשים. כאמור, הכותבת טוענת שבשל הסטריאוטיפים המוטבעים מילדות נתקשה לראות שינוי.

ב. שורות 56-59: "בישראל נערכים פרויקטים שונים שמטרתם לחשוף נשים למקצועות המדע ולעולם ההייטק, אבל קשה להאמין שנראה צמצום של ממש בפערי השכר בין גברים לנשים בלי שינוי מהותי בתפיסות הסטריאוטיפיות המלוות אותנו כבר מילדות."

א. התלמידים מתבקשים לנסח פסקה המתארת את דעתם לגבי השאלה ולנמק.

הצעות לתשובות:

לדעתי, יוזמה כזאת ואחרות שדומות לה, עשויות לשפר את סיכוייהן של נשים להשתלב במקצועות טכנולוגיים, כיוון שהשלב הראשון בדרך לשינוי הוא הרצון לשנות והגברת המודעות לצורך בשינוי. יוזמות שיש בהן עידוד לשינוי ומתן כלים להתמודד עם האתגרים שהוא מציב בהחלט יכולות לגרום לנשים להתחיל לחלום ולפעול להגשמת חלומותיהן. אמנם, הדבר לא יקרה ברגע אחד, אולם גם המסע הארוך ביותר מתחיל בצעד אחד קטן.

או:

לדעתי, יוזמה כזאת ואחרות שדומות לה, לא ישפרו את סיכוייהן של נשים להשתלב במקצועות טכנולוגיים, כיוון שהסטריאוטיפים המגדריים מוטמעים בחברה בצורה עמוקה ומגיל צעיר מאוד, וכל ניסיון לשנות אותם צריך להתחיל בשלב מוקדם יותר בחיים ובחינוך. יתרה מכך, בני הנוער שנולדו בשנות ה-2000 לא רואים שינוי מהותי בתפקידים הגבריים והנשיים, בעיקר בתחומי ההנדסה והמדעים המדויקים, למרות שינויים אינסופיים והתפתחות טכנולוגית חסרת תקדים שחלה בתקופה זו.

ב. "תקרת הזכוכית" היא ביטוי המתייחס למחסום בלתי נראה, אשר מונע מנשים קידום גם בתחום התעסוקתי וגם בתחום האקדמי. על פי הכתוב במאמר 1, תקרת הזכוכית היא הסטריאוטיפים המגדריים המוצאים ביטוי בצעצועים אותם ההורים בוחרים עבור הילדים. על פי הכתוב במאמר 2, תקרת הזכוכית היא החינוך, בו ההורים עושים טעויות כל הזמן וגורמים להטמעה ולהשרשה של אי שוויון מגדרי.

6. א. מניאים = מעכבים

ב. בחזקת = בבעלות

7.

א. משמעות הביטוי "לחשוב מחוץ לקופסה" היא לחשוב בצורה מקורית, יצירתית, שונה מהחשיבה הרווחת.

ב. התרומה של התוספת "הוורודה והכחולה" לביטוי המקורי היא בקישור המפורש שלו לנושא המגדר. השימוש במטאפורה למילה "קופסה" לצד המובן המוחשי שלה יוצר משחק מילים ומחדד את המסר הביקורתי כלפי אי השוויון המגדרי, יוצר עניין ומעלה חיוך. כמו כן התוספת "הוורודה והכחולה" לצירוף המקורי שוברת אותו ומחזקת את המסר.

8. החלוקה לצעצועים של בנים ולצעצועים של בנות מקבלת **תמיכה** / **עידוד** / **חיזוק** מיצרני הצעצועים.

פרק שני – הבעה בכתב

התלמידים נדרשים לכתוב מאמר טיעון על אחד מן הנושאים 9-10.